

کوکی چیست؟ چرا و چگونه کوکی را غیر فعال و پاک کنیم؟

تهیه: متمم

اهداف و انتظارات آموزشی در این درس

پیش نیاز مطالعه درس کوکی

• مطالعه HTML چیست؟

انتظار می رود پس از مطالعه این درس :

- بتوانند مفهوم کوکی را توضیح دهند.
- به خاطر داشته باشند که بحث کوکی در سطح وب تعریف می شود و توسط طراحان سایت ها و مرورگرها مدیریت می شود.

- بتوانند انواع کوکی و کاربردهای کوکی را شرح دهند .

بعید است از مرورگرهای وب استفاده کرده باشید و تا کنون نام کوکی (Cookie) را نشنیده باشید.

کوکی ها به نامهای دیگری هم شناخته می شوند.

از جمله این که آنها را کوکی وب (web cookie) یا کوکی مرورگر (browser cookie) یا کوکی اینترنتی (internet cookie) یا **HTTP Cookie** می نامند.

موضوع کوکی و استفاده از آن در فضای وب، جزئیات و اما و اگرهای بسیاری دارد که طبیعتاً از حوصله ی بحث ما خارج است.

بنابراین ما در این درس صرفاً به برخی کلیات - در حدی که در سواد دیجیتال قابل تعریف و مورد انتظار است - می پردازیم و سعی می کنیم از پیچیدگی های فنی که برای کاربر عمومی فضای وب ضرورتی ندارد دوری کنیم.

در این درس به پرسش های زیر پاسخ می دهیم:

کوکی چیست؟

کاربرد کوکی چیست؟

انواع کوکی (Session / Permanent / Third-Party)

چه سایت هایی از کوکی استفاده می کنند؟

چگونه کوکی ها را غیرفعال / پاک کنیم؟

کوکی چیست؟

کوکی (Cookie) یک فایل است. فایلی که روی کامپیوتر یا موبایل یا تبلت شما ذخیره می شود.

برای اینکه چنین فایلی روی کامپیوتر شما ذخیره شود، باید سایتی که در حال بازدید از آن هستید، از مرورگر شما تقاضا کند که چنین فایلی را ایجاد کند.

بنابراین می‌توانیم بگوییم کوکی، یکی از ابزارهایی است که در تعامل و گفتگوی بین مرورگر و سایت‌ها استفاده می‌شود.

اولین بار شرکت Netscape در سال ۱۹۹۴ در مرورگر خود (Mosaic) از کوکی استفاده کرد و مایکروسافت هم در سال ۱۹۹۵ در مرورگر خود (Internet Explorer) این ابزار را به کار گرفت.

امروز تقریباً تمام مرورگرهای مطرح بازار از جمله کروم، فایرفاکس، اینترنت اکسپلورر، Edge و سفاری از کوکی‌ها پشتیبانی می‌کنند.

کاربرد کوکی چیست؟

وقتی یک سایت را می‌بینید، به علت‌های مختلف ممکن است سایت نیازمند ذخیره‌ی برخی اطلاعات باشد.

یکی از روش‌های ذخیره اطلاعات این است که سرورِ سایت از مرورگر شما درخواست کند این اطلاعات را برایش نگهداری کند.

فرض کنید به سایتی سر می‌زنید که به شما اجازه می‌دهد رنگ‌های مختلفی را برای پس‌زمینه‌ی آن انتخاب کنید.

اگر این سایت قصد داشته باشد دفعه‌های بعدی هم که به آنجا سر می‌زنید، رنگ مورد علاقه‌ی شما را در پس‌زمینه ذخیره کند، یک روش انجام این کار استفاده از کوکی است.

سروری که سایت روی آن قرار دارد می‌تواند از مرورگر شما بخواهد که یک کوکی برایش ایجاد کند و در آن کوکی، رنگ مورد علاقه‌تان را بنویسد. حالا دفعه‌ی بعد که به سایت سر می‌زنید می‌توانید همان رنگ مورد علاقه‌ی خودتان را ببینید.

البته این تنها یک مثال است و صدها مثال دیگر از کاربرد کوکی قابل تصور است.

یکی از رایج‌ترین کاربردهای کوکی، کمک به تسریع لاگین کردن در سایت‌هاست.

حتماً به این نکته توجه کرده‌اید که در بسیاری از سایت‌ها (از جمله گوگل، یاهو و متمم) وقتی مرورگر خود را می‌بندید و بعداً دوباره به سایت سر می‌زنید، همچنان در سایت لاگین هستید و صرفاً در فواصل زمانی نسبتاً طولانی ممکن است دوباره مجبور شوید نام کاربری و پسورد خود را وارد کنید.

سایت‌ها برای اینکه این کار را انجام دهند از مرورگرتان می‌خواهند یک کوکی روی کامپیوتر یا موبایل شما ایجاد کند و دفعه‌های بعد که به سایت سر می‌زنید با استفاده از اطلاعات ثبت شده در همان کوکی، بدون اینکه لازم باشد نام کاربری و پسورد را وارد کنید به عنوان کاربر به سرویس‌های سایت دسترسی پیدا می‌کنید. به این نوع کوکی‌ها، **Authentication Cookies** گفته می‌شود.

انواع کوکی (Session / Permanent / Third-Party)

طراحان سایت در این حالت، ترجیح می‌دهند با تخصیص هزینه و منابع مورد نیاز، اطلاعات را در پایگاه داده خود ذخیره کنند تا اطلاعات کاربر در بلندمدت بهتر نگهداری شده و استقلال آن از وسیله‌ای که برای مشاهده‌ی سایت استفاده می‌شود (لپ‌تاپ / موبایل / تبلت) حفظ شود.

پاک کردن / غیر فعال کردن کوکی‌ها

همه‌ی مرورگرهای رایج گزینه‌ای دارند که استفاده از کوکی‌ها را محدود می‌کند.

در Chrome به این حالت Incognito می‌گویند. در فایرفاکس و سافاری به آن Private Browsing گفته می‌شود.

کافی است به منوی مرورگر خود مراجعه کنید و این گزینه را بیابید.

البته در این حالت، کوکی‌ها کامل غیرفعال نمی‌شوند. بلکه در لحظه‌ی ورود هیچ کوکی خاصی وجود ندارد و بعد از بستن پنجره هم همه چیز پاک می‌شود.

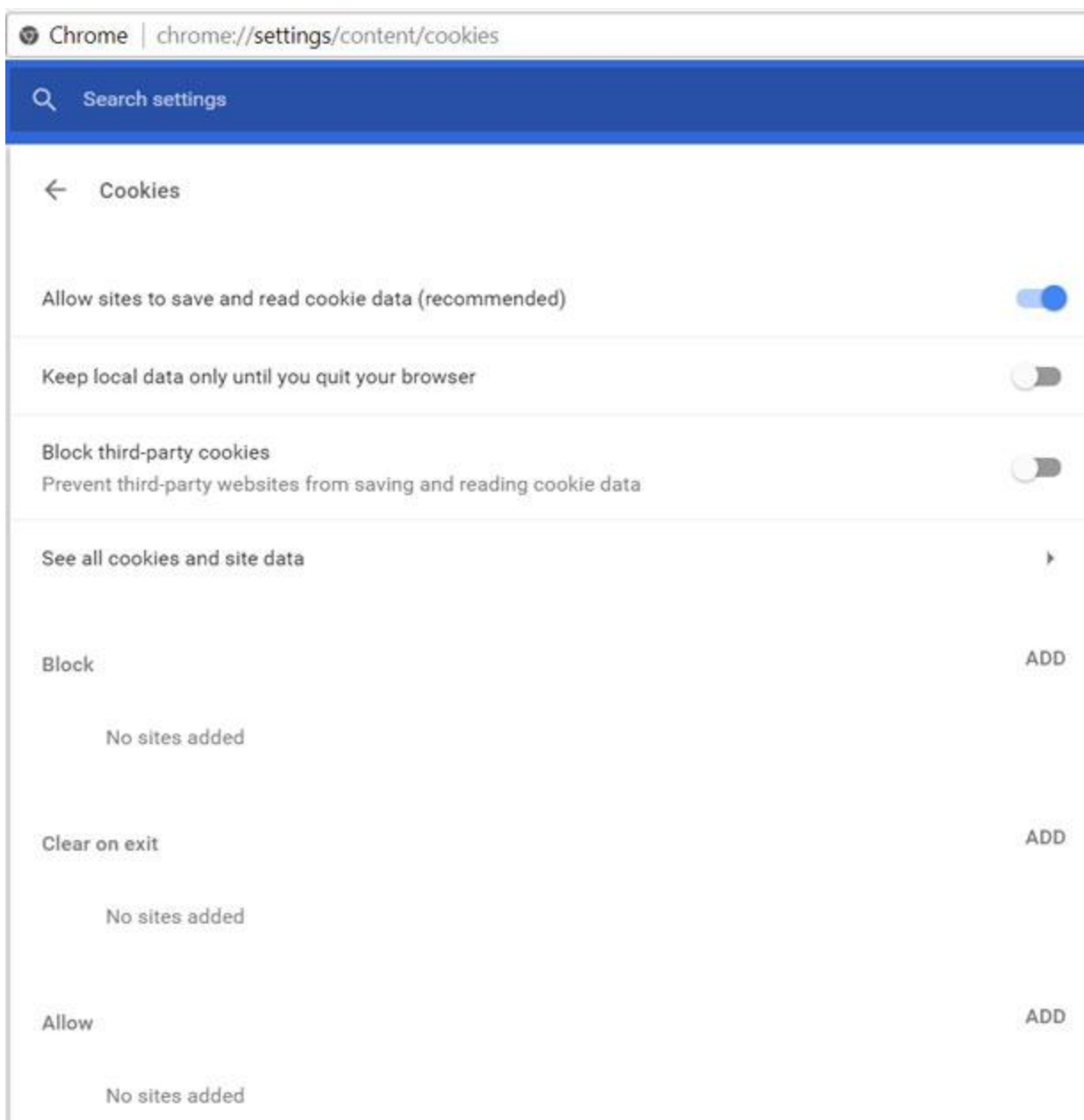
می‌توانید همین الان در مرورگر خود یک پنجره‌ی **Private / Incognito** باز کنید. سپس گوگل یا متمم را در آنجا باز کنید. خواهید دید که لاگین نیستید و درست مانند یک کاربر تازه با شما برخورد می‌شود.

حتی نتایج جستجوی گوگل هم در حالت عادی و **Private** که سابقه‌ی شما ثبت نمی‌شود) می‌تواند متفاوت باشد.

در قسمت **Setting / Security / History** مرورگر خود هم می‌توانید به تنظیمات مختلف درباره کوکی‌ها دسترسی پیدا کنید.

از جمله اینکه همه‌ی کوکی‌ها را پاک کنید یا اینکه به برخی سایت‌ها اجازه ایجاد کوکی ندهید یا دسترسی برخی سایت‌های دیگر را افزایش دهید.

به عنوان مثال تصویر زیر، بخش مربوط به پاک کردن کوکی‌ها در کروم را نشان می‌دهد (منوی **Settings** بخش **Advanced** زیر مجموعه‌ی **Content**).

در فایرفاکس هم در بخش Privacy & Security می‌توانید بخش History را ببینید. در حالت پیش فرض، گزینهی Remember history فعال است که کوکی‌ها را نگه می‌دارد.

گزینه‌ی **remove individual cookies** هم در پایین همین بخش قرار دارد.

